

'S-GRAVENHAGE, 24 Januari 1955

Ref. No. 1833

AAN: Ministerie van Buitenlandse Zaken

Fotocopie nr: 112.664

MP, wvd MP, Z,
DGIN, DBI./PL

FO

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: D j a k a r t a

Datum van afzending: 24.1.55

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 24.1.55

Z e e r   G e h e i m

In mijn 738 stelde ik een beschouwing over de mate van infiltratie der communisten in de strijdkrachten hier te lande in het vooruitzicht. Het onderzoek terzake, waaraan ook de Militaire Attaché in belangrijke mate bijdroeg, nam enige tijd in beslag en het trekken van conclusies moest met temeer voorzichtigheid geschieden naar mate de gang van het onderzoek bleek te tenderen in een richting die afwijkt van de opvattingen die mijn Britse collega over dit onderwerp heeft.

Parkes en zijn militaire adviseurs zijn namelijk ten deze uitgesproken pessimistisch en ik heb redenen om aan te nemen dat het artikel in Foreign Report van 11 November j.l. getiteld "Indonesia's New Private Army" parallel loopt met hun inzichten.

De mededelingen die wij uit militaire en civiele kringen (o.a. van Rum) ontvingen, stemmen alle daarin overeen, dat vijf van de zeven territoriale commandanten met het overgrote deel hunner officieren anti-communistisch zijn. Een reserve wordt slechts gemaakt ten aanzien van Warouw-Makassar en Sudirman-Surabaya. Laatstgenoemde is echter een gelovig Moslim zodat op zijn minst twijfelachtig is of hij een overtuigd aanhanger van het communisme is. De scheidingslijn tussen deze vijf en twee commandanten ligt naar mij voorkomt elders, en wel daarin, dat beide laatstbedoelden in de directe invloedssfeer van de opperbevelhebber Sukarno liggen. Het lijdt nu geen twijfel dat deze en zijn Minister van Defensie, Iwa, een zo extreem links nationalistische politieke overtuiging aanhangen dat zij beiden in ieder geval als communistische sympathisanten kunnen worden aangeduid. Toch moet wellicht op die gezindheid bij Sukarno als opperbevelhebber minder de nadruk vallen dan op zijn duidelijk verlangen om de weermacht voor zijn persoonlijke doelstellingen te winnen. In de eerste plaats behoeft hij de sympathie van officieren en minderen voor zijn strijd tegen binnenlandse tegenstanders en daarnaast voor de verwezenlijking van zijn doel om Irian desnoods gewapenderhand "terug te winnen". De 17 October affaire was erop gericht de macht van de President-Opperbevelhebber te beknotten. Deze affaire is nog steeds niet afgewikkeld en de jongste pogingen van de Chef Staf Bambang Sugeng om de samenwerking tussen de uitgesproken pro-Sukarno groep, die numeriek niet groot is met de andere te herstellen, hebben gefaald. Het heengaan van Sugeng, gedeeltelijk vrijwillig, gedeeltelijk onder pressie van het

- 2 -

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen worden vervaardigd.

CODETELEGRAM

Kabinet, is daarom thans te verwachten. Dit betekent echter niet, dat nu noodwendig de weg tot communistische infiltratie op grote schaal in de weermacht open komt te staan. Iwa zelf heeft in zijn ambtsperiode reeds ervaren dat hij zeer voorzichtig moet manoeuvreren. Zijn wens om de invloed van de territoriale commandanten te verminderen door de instelling van een achtste territorium (Djakarta) en zelfs van 11 tot 12 territoria, is op te grote tegenstand gestuit, evenals die tot oprichting van een volksleger. Toen de regering op 17 October vorig jaar hoopte de 17 October affaire na precies twee jaar te liquideren door ontslag en vervolging van de Overste Sutoko, bleek Kawilarang sterk genoeg om te kunnen eisen dat een aantal andere officieren die de regering wilde sparen, hetzelfde lot zouden delen. De zaak is daarmee weer slepende gebleven.

Iwa bleek genoeg politieke feeling te bezitten om de zaken niet te forceren. Hij heeft zelfs het laatste jaar zich naar buiten afgewend van de perbebsi en meer contact gezocht met officiële weermacht. Dit neemt natuurlijk niet weg, dat Iwa een gevaarlijk element blijft die in een andere constellatie onmiddellijk zijn kans zal waarnemen. Voorshands valt echter noch uit de de mutaties onder de hogere officieren (waaronder de Militaire Gouverneur van Djakarta Raya, Akil) noch uit de door Foreign Report gerapporteerde vermindering van de ravitaillering van Kawilarang's troepen, die alweer lang tot het verleden behoort, de conclusie te trekken dat voor een communistisch worden van de leiding der weermacht op het ogenblik ernstig gevaar dreigt.

VAN ITTERSUM 830.

AS

Ter bevellinging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Klappapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.